

A ס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of נדריים of דף י"ד
Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's cases of מתפיש בדבר האסור
He associated his נדר with items that are prohibited through the Torah
In which they are מותר, void, even without a חכם היתר

The Mishnah's case of האומר לאשתו
הרי את עלי כאימא
A person that was מתפיש בדבר האסור to prohibit all benefits from his wife,
In which the נדר is only מותר through a חכם היתר.

A

**מתפיש
בדבר האסור**

◆

**האומר לאשתו
הרי את עלי כאימא**

B The Braisa's 3 cases of

1. הנודר בתורה
He made a שבועה and stated "with a Sefer Torah".
2. במה שכתוב בה
He made a שבועה and stated "with the Torah's words".
3. בה ובמה שכתוב בה
He made a שבועה and stated both, with a Sefer Torah and its words.

And the Gemara's explanations based on the distinction of

הא דנקט לה בידיה
He was holding the Sefer Torah when he made the שבועה
In which there is more of a reason to say that דעתיה על האזכרות שבה
His intentions are for the שם ה' that is written in the Sefer Torah, in which he is considered a נשבע בשם, swearing with Hashem's name.

הא דמחנתא על ארעא
He was NOT holding the Sefer Torah when he made the שבועה, but rather it was situated on the ground, in which there is more of a reason to say that דעתיה אגילי
His intentions are merely for the parchment, in which he is NOT נשבע בשם.

B

◆

<p>▼</p> <p>בה ובמה שכתוב בה</p>	<p>▼</p> <p>במה שכתוב בה</p>	<p>▼</p> <p>הנודר בתורה</p>
◆		
<p>▼</p> <p>מחנתא על ארעא דעתיה אגילי</p>	<p>▼</p> <p>נקט לה בידיה דעתיה על האזכרות שבה</p>	

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah

ואלו מותרין

The following נדריים are NOT effective, and the person therefore remains מותר in the item, even without חכם, nullification of a Chacham:

For example, if he said;

חולין שאוכל לך

That which I eat from you shall be חולין; which is obviously permitted;

The Gemara explains

חולין ממילא נסבה

חולין was only mentioned as part of the following list which are all מותר, albeit for a different reason.

1

מלך

ואלו מותרין

The following are NOT effective

חולין שאוכל לך

חולין ממילא נסבה

2 Before we proceed –
 The Gemara explains that from the double expression in the Posuk
 איש כי ידור נדר לה
 We derive
 עד שידור בדבר הנדור
 When one makes a נדר through התפסה, it is חל only if he was
 מתפיס בדבר הנדור
 He associated his Issur with an item that is prohibited through a נדר – Because
 מצוי לאתפוס
 His Issur can attain the נדר of that item.
 However, it is NOT חל if he was
 מתפיס בדבר האסור
 He associated his Issur with an item that is prohibited by the Torah – Because
 לא מצוי לאתפוס
 His Issur CANNOT attain the תורה of that item.

The Mishnah proceeds to give several examples of מתפיס בדבר האסור

He said that this אוכל should become אסור
 כבשר חזיר
 Like pig's meat which is אסור באכילה, prohibited for eating;
 OR
 כעבודת כוכבים
 Like Avodah Zorah, which is אסור בהנאה, prohibited for all benefits;
 OR
 כעורות לבובין
 These are עבודת זרה, Avodah Zorah offerings, which are אסור בהנאה, AND ביטול, its status of זרה cannot be nullified.
 OR
 כנבילות וטריפות
 Like Non-Kosher meat, which are both, אסור באכילה and אסור בהנאה;
 OR
 כשקצים ורמשים
 Like insects and rodents, which are אסור באכילה and have a טומאה חמורה;
 OR
 כחלת אהרן וכתרומתו
 Like Challah and Terumah that belongs to a Kohen, which is אסור לזרים;
 Although הפרשתם בדיבור, they are separated through speech?
 However, they are NOT considered a דבר הנדור, because רחמנא רמא איסורא עלייהו
 The Torah initiated the איסור לזרים.

All of the above are מותר
 These נדרים are all void, and do not require חכם, because he was מתפיס בדבר האסור

2 Before we proceed...

איש כי ידור נדר לה

It's not חל if

מתפיס בדבר האסור

Because

לא מצוי לאתפוס
His Issur cannot attain the איסור of that item

עד לידור בדבר הנדור

מתפיס בדבר הנדור

Because

מצוי לאתפוס
His Issur can attain the נדר of that item

The Mishnah proceeds to give several examples of מתפיס בדבר האסור:

כנבילות וטריפות

כעורות לבובין

תקריבת אבודת זרה

כעבודת כוכבים

כבשר חזיר

כחלת אהרן וכתרומתו

כשקצים ורמשים

Although רחמנא רמא בדבור הנדר, they are not considered אסור, because יחמא נא איסורא עלייהו

All of the above are מותר
Because he was מחמא נא בדבר האסור

3 The Mishnah continues however,
 האומר לאשתו
 הרי את עלי כאימא
 If a person makes a נדר by saying that all benefits from his
 wife shall be prohibited to him as one's mother is forbid-
 den to him;
 פותחין לו פתח ממקום אחר
 שלא יקל ראשו לכך
 He requires חכם
 היתר חכם

3

However,
**האומר לאשתו
 הרי את עלי כאימא**

▼

**פותחין לו פתח ממקום אחר
 שלא יקל ראשו לכך**

He requires חכם

4 In explanation of this ruling the Gemara cites a Braisa
 which regarding this very case rules;
 לא אמר כלום
 His words are completely null and void, and do NOT
 require חכם היתר.

The Gemara offers 2 explanations:
 אביי says
 לא אמר כלום
 מדאורייתא
 The נדר is indeed NOT effective מדאורייתא, because he was
 מתפיס בדבר האסור. However,
 וצריך שאלה
 מדרבנן
 The נדר requires חכם היתר, because, as the Ran explains;
 דרכו לאסור אשתו מתוך הקפדה
 גזרו שלא יקל ראשו לכך
 It is quite common for a person when upset to make a נדר
 against his wife. The Chachamim were concerned that if
 we dismiss this Neder because he was
 מתפיס בדבר האסור
 He might not make the distinction, and assume that the
 Neder is not effective even when he was
 מתפיס בדבר הנדור
 Therefore, the Chachamim initiated that this נדר always
 requires חכם היתר

4

*In explanation of this ruling
 the Gemara cites a Braisa
 which regarding this very case rules;*

לא אמר כלום

His words do not require חכם

?

▼

אביי says

<p><i>אביי:</i></p> <p>וצריך שאלה</p> <p>▼</p> <p>מדרבנן</p> <p>דרכו לאסור אשתו מתוך הקפדה גזרו שלא יקל ראשו לכך</p>	<p><i>בריייתא:</i></p> <p>לא אמר כלום</p> <p>▼</p> <p>מדאורייתא</p> <p><i>Because he was מתפיס בדבר האסור</i></p>
--	--

5
 הא בתלמידי חכמים
 The Braisa refers to the נדר of a Talmid Chacham, which does NOT require חכם היתר, because there is NO concern for
 שלא יקל ראשו בנדרים
 הא בעם הארץ
 The Mishnah refers to the נדר of a עם הארץ, which DOES require חכם היתר, because there IS concern for
 שלא יקל ראשו בנדרים

5

רביא says

<p>מלני:</p> <p>וצריך שאלה</p> <p>▼</p> <p>הא</p> <p>בעם</p> <p>הארץ</p> <p><i>There IS concern for</i> <i>שלא יקל ראשו בנדרים</i></p>	<p>בריותא:</p> <p>לא אמר כלום</p> <p>▼</p> <p>הא</p> <p>בתלמידי</p> <p>חכמים</p> <p><i>There is NO concern for</i> <i>שלא יקל ראשו בנדרים</i></p>
--	---

6
 The Ran in the Mishnah explains that all the earlier examples of מתפיש בדבר האסור listed in the רישא of the Mishnah do not require חכם היתר, because
 אין מצויין כל כך
 It is NOT common for a person to make these נדרים.
 Therefore,
 לא גזרו בהן
 =====

5

The Ran in the Mishnah explains
 All the earlier examples of מתפיש בדבר האסור
 do not require חכם היתר
 because
 אין מצויין כל כך
 Therefore, לא גזרו בהן

7
 The Gemara cites a Braisa that discusses three statements of שבועה. As the Ran explains that here הנודר means a שבועה.
 In the רישא, the first case
 הנודר בתורה
 לא אמר כלום
 If he says
 בתורה שלא אוכל לך
 I swear by the Sefer Torah that I will not eat from yours.
 The שבועה is NOT effective.
 However in the מציעתא, the middle case,
 במה שכתוב בה
 דבריו קיימין
 If he says "By that which is written in the Torah"
 The שבועה IS effective
 And in the סיפא, the final case,
 בה
 ובמה שכתוב בה
 דבריו קיימין
 When he makes a שבועה and states both, with a Sefer Torah and its words.
 The שבועה IS effective.

7

בריותא:

3 statements of שבועה:

<p>בה</p> <p>ובמה שכתוב בה</p> <p>▼</p> <p>דבריו קיימין</p>	<p>במה</p> <p>שכתוב בה</p> <p>▼</p> <p>דבריו קיימין</p>	<p>הנודר</p> <p>בתורה</p> <p>▼</p> <p>לא אמר כלום</p>
---	---	---

8 The Gemara asks:
 Why does the Braisa need to include the סיפא?
 If the שבועה is effective in the מציעתא where he only says
 במה שכתוב בה, the שבועה is certainly effective in the סיפא
 where he says both, בה, ובמה שכתוב בה,

The Gemara makes a distinction between the cases of
 נקט לה בידיה
 If he was holding the Sefer Torah when he made the
 שבועה, there is more reason to say that
 דעתיה על האזכרות שבה
 His intentions were for the שם ה' that is written IN the
 Sefer Torah, because, when he's holding the Sefer Torah,
 we interpret במה שכתוב בה to mean;
 That which is written in it;
 Therefore, the שבועה IS effective, because he was consid-
 ered a נשבע בשם.

And the case of
 מחתא על ארעא
 If he was NOT holding the Sefer Torah when he made the
 שבועה, it was on the ground, there is more reason to say
 that
 דעתיה אגולי
 His intentions were merely for the parchment, because,
 when he's NOT holding the Sefer Torah, we interpret במה
 שכתוב בה to mean;
 That upon which it is written;
 Therefore, the שבועה is NOT effective, because he was
 NOT נשבע בשם.

9 Based on this, the Gemara explains:
 When he said בתורה, in both cases - whether מחתא על ארעא
 OR נקט לה בידיה, גוילי, and therefore,
 שבועה. לא אמר כלום, it's clearly not a valid שבועה.

8

**Why does the Braisa
 need to include the סיפא?**

*The Gemara makes a distinction
 between the cases of*

<p>מחתא על ארעא</p> <p>▼</p> <p>דעתיה אגולי</p> <p><i>His intentions were for the parchment Therefore, the שבועה is NOT effective</i></p>	<p>נקט לה בידיה</p> <p>▼</p> <p>דעתיה על האזכרות שבה</p> <p><i>The שבועה IS effective, because he was considered a נשבע בשם</i></p>
---	---

9

*Based on this,
 the Gemara explains:*

**When he said
 בתורה**

Whether

נקט לה בידיה or מחתא על ארעא

▼

**He certainly
 meant the גוילי**

10 Now, the Gemara offers three ways of understanding the second and third cases:

1.
The מציעתא refers to a case of
נקט לה בידיה
Therefore,
במה שכתוב בה
דבריו קיימין
Because
דעתיה על האזכרות שבה
Because, when he's holding the Sefer Torah, we interpret
בה במה שכתוב בה
That which is written in it;

However, the סיפא refers to a case of
מחתא על ארעא
Where only
בה
ובמה שכתוב בה
דבריו קיימין
Because, only then is he
דעתיה על האזכרות שבה
Because, בה already refers to the גוילי, and במה שכתוב בה
refers to the שם ה';

However, במה שכתוב בה alone would be לא אמר כלום,
because, דעתיה אגוילי, because, when he's NOT holding the
Sefer Torah, we interpret במה שכתוב בה to mean;
That upon which it is written;

11 2.
איבעית אימא
All parts of the Braisa refer to a case of
דמחתא על ארעא
And the חידוש of the מציעותא is that even when he only
says
במה שכתוב בה
דבריו קיימין
Because
דעתיה על האזכרות שבה
במה שכתוב בה refers to the שם ה' even when he is NOT
holding the Sefer Torah.

12 וזו ואין צריך לומר זו קתני
And the סיפא of בה ובמה שכתוב בה was only included to
show the חידוש of מציעותא.

10 Three ways of understanding the second and third cases:

<p>סיפא:</p> <p>מחתא על ארעא</p> <p>▼</p> <p>בה</p> <p>ובמה שכתוב בה</p> <p>דבריו קיימין</p> <p><i>Because,</i> <i>גוילי, refers to the</i> <i>אוקף לכתוב בה</i> <i>refers to the 'שם ה';</i></p>	<p>מציעתא:</p> <p>נקט לה בידיה</p> <p>▼</p> <p>במה</p> <p>שכתוב בה</p> <p>דבריו קיימין</p> <p><i>דעתיה על</i> <i>האזכרות שבה</i></p>
---	--

11 איבעית אימא:

All parts of the Braisa refer to a case of

דמחתא על ארעא

▼

The מציעותא of the חידוש is

Even when he only says

במה שכתוב בה

דבריו קיימין

Because,
דעתיה על האזכרות שבה

12 { וזו ואין צריך לומר זו קתני }

13

3. איבער אימא
All parts of the Braisa refer to a case of
דנקט ליה בידיה
And
במה שכתוב בה
דבריו קיימין
Because, he is certainly
דעתיה על האזכרות שבה

And the סיפא
בה
ובמה שכתוב בה
דבריו קיימין
Teaches that
אע"ג דלא אמר אלא בה
כמאן דאמר במה שכתוב בה דמי
When he's holding the Sefer Torah, even בה alone is also
דעתיה על האזכרות שבה

13

איננות אימא:

All parts of the Braisa refer to a case of
דנקט לה בידיה

<p>▼</p> <p>בה</p> <p>ובמה שכתוב בה דבריו קיימין</p> <p><i>Teaches</i> <i>אע"ג דלא אמר אלא בה</i> <i>כמאן דאמר במה שכתוב בה דמי</i></p>	<p>▼</p> <p>במה</p> <p>שכתוב בה דבריו קיימין</p> <p><i>Because,</i> <i>he is certainly</i> <i>דעתיה על האזכרות שבה</i></p>
--	---